

Inhoud

- 1 Algemene regels
- 2 Scoringsvoorschrift
  - 2.1 Scoringsregels algemeen
  - 2.2 Scoringsregels voor de vragen
  - 2.3 Scoringsregel voor de vertaling
  - 2.4 Antwoordmodel voor de vragen
  - 2.5 Antwoordmodel voor de vertaling

1 Algemene regels

In het Eindexamenbesluit dagscholen VWO/HAVO/MAVO zijn twee artikelen opgenomen die betrekking hebben op de scoring van het schriftelijk werk, namelijk artikel 27 en artikel 28. Deze artikelen moeten als volgt worden geïnterpreteerd:

1 De examinator en de gecommitteerde zijn verplicht het scoringsvoorschrift voor de scoring van het schriftelijk werk toe te passen.

2 De examinator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg de score voor het schriftelijk werk vast. Komen ze daarbij na mondeling overleg op basis van het scoringsvoorschrift niet tot overeenstemming, dan wordt de score vastgelegd op het rekenkundig gemiddelde van beide voorgestelde scores, (indien nodig) naar boven afgerond op een geheel getal.

2 Scoringsvoorschrift

Voor de beoordeling van het schriftelijk werk heeft de Centrale Examencommissie Vaststelling Opgaven (CEVO) het volgende scoringsvoorschrift opgesteld.

2.1 Scoringsregels algemeen

1 De examinator vermeldt de scores per vraag en per kolom en de totaalscores op een aparte lijst.

2 Bij de scoring van een onderdeel van het schriftelijk werk zijn alleen gehele punten geoorloofd.
Een toegekende score kan nooit lager zijn dan 0.

3 Een volledig juiste beantwoording van een vraag en een volledig juiste vertaling van een kolom levert het aantal punten op dat in het antwoordmodel als maximumscore staat aangegeven.

4 Indien een gegeven antwoord of een vertaling niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord of deze vertaling op grond van aantoonbare vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist gekwalificeerd kan worden, moet het aantal beschikbare punten geheel of gedeeltelijk aan het gegeven antwoord of vertaling worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel.

5 Voor het schriftelijk werk kunnen maximaal 100 scorepunten worden toegekend. De kandidaat krijgt 10 scorepunten vooraf. Van de overige 90 scorepunten worden maximaal 45 punten aan de vertaling toegekend en maximaal 45 punten aan de vragen.

2.2 Scoringsregels voor de vragen

1 Indien in een gegeven antwoord een gevraagde toelichting of motivering ontbreekt, dan wel foutief is, kunnen geen punten worden toegekend, tenzij in het antwoordmodel anders is aangegeven.

2 Indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

3 Indien een kandidaat meer antwoorden (in de vorm van voorbeelden, redenen, argumenten e.d.) geeft dan er expliciet gevraagd worden, komen alleen de eerst genoemde antwoorden voor beoordeling in aanmerking.
Indien er slechts één antwoord expliciet gevraagd wordt, wordt dus alleen het eerst gegeven antwoord in de beoordeling betrokken.

2.3 Scoringsregel voor de vertaling

1 De score 0 moet worden toegekend indien in een kolom een zeer ernstige fout is gemaakt; deze score kan niet worden gecompenseerd door de juiste weergave van de rest van het kolom.

Het verdient aanbeveling de scoring van het examenwerk per kolom of zin en per vraag uit te voeren en tijdens de scoringsprocedure de volgorde van de examenwerken enkele keren te wijzigen. Dit om ongewenste beoordelings-effecten tegen te gaan.

2.4 Antwoordmodel voor de vragen

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
1 ☐ Ja. Van Tellus is bekend hoe zijn levenseinde was.	
Maximumscore 2	
2 ☐ Cadmus heeft nog moeten meemaken dat zijn kleinzoon stierf.	
Maximumscore 2	
3 ☐ . (aliena) cornua fronti addita	<u>1</u>
. (vos), canes, satiatae sanguine erili	<u>1</u>
Maximumscore 3	
4 ☐ Dat het om een misdaad zou gaan van Actaeon/dat Actaeon schuldig zou zijn; er was slechts sprake van puur toeval. Het noemen van de Latijnse woorden crimen en error is niet noodzakelijk.	
Maximumscore 2	
5 ☐ . non certis passibus errans	<u>1</u>
. illum fata ferebant	<u>1</u>
Ook goed: per nemus ignotum	
Maximumscore 3	
6 ☐ Ovidius meent geen vergrijp (scelus) te hebben gepleegd, zoals ook Actaeon niet schuldig is; zijn verbanning is veroorzaakt door een vergissing (error), zoals ook Actaeon per ongeluk Diana zag.	
Maximumscore 1	
7 ☐ ultricibus	
Maximumscore 2	
8 ☐ De dreigende toon, tot uitdrukking komend in de ironische aansporing. Of: de woorden si poteris narrare.	
Maximumscore 2	
9 ☐ Twee van de onderstaande antwoorden: . assonantie: dat sparso ... dat spatium . alliteratie: dat ... dat alliteratie: sparso ... spatium alliteratie: (vivacis) cornua cervi . anafoor/repetitio: dat (sparso) ... dat (spatium) . prolepsis: summas cacuminat aures	
Maximumscore 2	
10 ☐ fugit tegenover (Autonoeius) heros Of: pavor tegenover (Autonoeius) heros	

Maximumscore 3

- 11 . hij verbaast zich eerst over de snelheid, waarmee hij kan vluchten;
 . dan ziet hij in het water hoe hij er uit ziet;
 . dan merkt hij dat hij zijn spraakvermogen verloren heeft.

1
1
1

Maximumscore 2

- 12 (pristina) mens.

Maximumscore 2

- 13 Vox.
 Of een weergave hiervan in het Nederlands.

Maximumscore 3

- 14 Hij beseft wat zijn honden zullen gaan doen met hun baas, maar de baas kan zijn honden niet meer toespreken.

Maximumscore 5

- 15 Het afbeelden van vrouwelijk naakt speelde in op de belangstelling voor het erotische; uit moreel oogpunt vond men dat evenwel niet gepast. Door het thema van Diana en Actaeon te kiezen kon een schilder beide elementen met elkaar verbinden: de „voyeur” Actaeon wordt gestraft, de toeschouwer die het schilderij bekijkt echter kan behalve de straf van Actaeon ook het naakt ongestraft bekijken.
 Of woorden van overeenkomstige strekking.

Maximumscore 5

- 16 . In de eerste strofe zegt de dichter dat hij zijn Diana niet hoeft te bespieden.
 . In de tweede strofe worden de pijlen van Diana opgevat als de pijlen van Amor, die hun doel zullen treffen.
 . In de derde strofe verplaatst de situatie zich naar de moderne tijd.
 Of: een concreet antwoord als: het heiligdom in Amstelveen.
 . In de vierde strofe wordt Diana als de godin van de vruchtbaarheid geschetst, geheel in tegenstelling tot de kuise godin van de jacht.

Indien drie goed 3 scorepunten

Indien twee goed 2 scorepunten

Indien één goed 1 scorepunt

Maximumscore 4

- 17 . Pentheus wordt gestraft vanwege een misdaad, omdat hij bewust gaat kijken (*cernentem*); bij Actaeon is geen sprake van opzet.
 . Pentheus ziet in dat hij gezondigd heeft (*se peccasse*); bij Actaeon is geen sprake van opzet, dus ook niet van zondigen.

2
2

Het citeren van de woorden *cernentem* en *se peccasse* is niet noodzakelijk.

Onjuist: Pentheus ondergaat geen metamorfose zoals Actaeon, hij heeft in de ogen van de vrouwen een metamorfose ondergaan.

2.5 Antwoordmodel voor de vertaling

Antwoorden	Deel- scores
<i>In verband met de statistische verwerking van de gegevens ten behoeve van de normering sluit de nummering van de kola aan bij die van de vragen.</i>	
Kolon 18	
Maximumscore 3	
Hic oculis illum cernentem sacra profanis Terwijl hij/die/deze hier met ongewijde ogen gewijde/heilige dingen/eredienst aanschouwde	
hic niet vertaald	<u>2</u>
terwijl hij met deze ongewijde ogen heilige dingen aanschouwde	<u>2</u>
terwijl deze heilige hem zag met ongewijde ogen	<u>0</u>
terwijl deze die zag/die deze zag, gewijd, met ongewijde ogen	<u>0</u>
terwijl hij de eredienst onderscheidde van de gewijde dingen met zijn ogen	<u>0</u>
Kolon 19	
Maximumscore 2	
prima videt, prima est insano concita cursu, ziet/zag als eerste/het eerst hem, stormt/stormde als eerste op hem af in waanzinnige vaart,	
de eerste zag hem, de eerste stormde op hem af	<u>1</u>
als eerste stormt waanzinnig met een vaart op hem af	<u>1</u>
hij ziet de eerste	<u>0</u>
Kolon 20	
Maximumscore 4	
prima suum misso violavit Penthea thyrsos mater verwondde/schond als eerste haar Pentheus, na haar/de thyrsosstaf te hebben geworpen/door te werpen, zijn moeder	
met de geworpen thyrsosstaf	<u>3</u>
na zijn thyrsosstaf te hebben geworpen	<u>1</u>
als eerste verwondde Pentheus zijn moeder	<u>0</u>
zijn moeder verkrachtte Pentheus	<u>0</u>
Kolon 21	
Maximumscore 2	
et: „O geminae,” clamavit, „adeste, sorores! en (zij) riep „O tweelingzusters/mijn twee zusters, help (mij)/kom erbij/wees erbij!	
jullie zijn er bij/jullie helpen mij	<u>0</u>
Kolon 22	
Maximumscore 3	
Ille aper, in nostris errat qui maximus agris, Dat (zeer grote) everzwijn, dat (zeer groot) over onze akkers dwaalt/zwerft,	
die/hij is een zeer groot everzwijn, die over onze akkers dwaalt	<u>1</u>
hoe zwerft dat zeer grote everzwijn over onze akkers	<u>0</u>
groot	<u>2</u>
dat over onze zeer grote akkers dwaalt	<u>1</u>

Antwoorden	Deel- scores
Kolon 23	
Maximumscore 3	
ille mihi ferendus aper.”	
dat everzwijn moet door mij gedood/geslagen/getroffen worden/moet ik treffen.”	
dat everzwijn moet voor mij gedood worden	<u>2</u>
hij moet voor mij het everzwijn doden	<u>0</u>
dat gedode everzwijn is van mij	<u>0</u>
dat everzwijn is door mij gedood	<u>0</u>
dat everzwijn is voor mij een wild dier	<u>0</u>
dat everzwijn moet door mij ge-/verdragen worden	<u>0</u>
Kolon 24	
Maximumscore 2	
Ruit omnis in unum turba furens;	
De hele schare stormt razend/de hele razende schare stormt op de ene/één man/op één plaats af;	
ieder rent razend op de ene man af in een schare	<u>1</u>
de hele schare stort razend ineen	<u>0</u>
iedereen stormt op de ene razende schare af	<u>0</u>
Kolon 25	
Maximumscore 1	
cunctae coeunt	
allen komen samen	
aarzelend komen zij samen	<u>0</u>
Kolon 26	
Maximumscore 4	
trepidumque sequuntur, iam trepidum, iam verba minus violenta loquentem,	
en (achter)volgen de angstige/hem terwijl hij bang is, eerst/al angstig, dan/al minder heftige woorden sprekend,	
nu eens ... dan weer	<u>3</u>
terwijl hij minder heftig woorden spreekt	<u>3</u>
terwijl zij minder heftig(e) woorden spreekt	<u>0</u>
Kolon 27	
Maximumscore 3	
iam se damnantem, iam se peccasse fatentem.	
dan/eindelijk/al zich veroordelend/schuldig verklarend, dan/tenslotte/al bekennend dat hij gezondigd heeft.	
terwijl hij hen veroordeelt	<u>0</u>
terwijl zij hem veroordeelt	<u>0</u>
terwijl hij bekent dat zij gezondigd hebben	<u>0</u>
terwijl hij zegt dat hij gezondigd heeft	<u>2</u>
terwijl hij zich bekent dat hij gezondigd heeft	<u>2</u>
terwijl zij beweert dat hij/zij gezondigd heeft	<u>0</u>

Kolon 28**Maximumscore 2**

Saucius ille tamen: „Fer opem, matertera,” dixit „Autonoe!

Gewond zei hij toch: „Breng hulp, tante, Autonoe/tante Autonoe!

die gewonde

1

toch gewond, zei hij

0

breng kracht

1

breng werk

0

Kolon 29**Maximumscore 3**

Moveant animos Actaeonis umbrae.”

Moge/laat de schim van Actaeon uw gemoed/hart/harten
beroeren/ontroeren/bewegen.”

de schim van Actaeon zal beroeren/beroert

1

de schimmen van Actaeon

2

mogen de schim/schimmen de ziel van Actaeon beroeren

0

moge Actaeon de ziel van de schim beroeren

0

mogen zij de ziel van de schim van Actaeon beroeren

0

Kolon 30**Maximumscore 2**

Illa, quis Actaeon, nescit

Zij weet/wist niet wie Actaeon is/was

zij kent Actaeon niet

1

zij weet niet wie Actaeon zou/kan zijn

1

wie weet niet wie die Actaeon is

0

zij die Actaeon is weet niet

0

zij kent een of andere Actaeon niet

0

zij kent de rechterhand niet

0

Kolon 31**Maximumscore 3**

dextramque precantis abstulit;

en zij rukte/rukt de/zijn (rechter)hand van de smekende/van hem terwijl hij smeekte, af;

hij rukte/rukt de rechterhand van de smekende af

0

hij bood haar smekend de rechterhand

0

na te hebben gesmeekt, rukte zij de rechterhand af

0

smekend nam zij de rechterhand af

0

zij nam de smekende bij de rechterhand

0

Kolon 32**Maximumscore 2**

Inoo lacerata est altera raptu.

de andere werd/is/wordt afgescheurd door een stevige ruk van Ino.

zij is verscheurd door een andere stevige ruk van Ino

0

een ander is verscheurd

0

een andere vrouw is verscheurd

0

Kolon 33**Maximumscore 3**

Non habet infelix quae matri brachia tendat,
De ongelukkige/hij ongelukkige heeft geen armen/handen (meer) die hij naar zijn
moeder kan uitstrekken/om uit te strekken,

de ongelukkige heeft geen armen die hij uitstrekt naar zijn moeder 2
hij heeft geen armen om naar zijn ongelukkige moeder te strekken 1
de ongelukkige die zijn/haar handen naar zijn/haar moeder strekt heeft het niet (meer) 0

Kolon 34**Maximumscore 3**

trunca sed ostendens deiectis vulnera membris „Aspice, mater” ait.
maar tonend de gapende wonden, na zijn ledematen/armen/handen te hebben verloren,
zegt/zei hij „Kijk, moeder.”

met afgeworpen ledematen 1
na zijn ledematen te hebben neergeworpen 1
terneergeslagen met zijn ledematen zijn gapende wonden tonend 0
maar gapend zijn wonden tonend 0
met terneergeslagen/moedeloze ledematen 0

Einde